



Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Decisiones Miscellanæ

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio CXL. Argumentum. Eleganti, sed docto stylo declaratur. 1. Quid sit Ira? 2. Quotuplex? 3. ejus filiæ? 4. Quot species iratorum hominum? 5. Quæ mala nascentur ex ira? 6. Quibus remediis ira ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94626](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94626)

Synagoga Satana, Apot. 2. 9. Et *Tertio*, quia peiores sunt ipso Diabolo: hic enim suggerendo tentat, non impellendo, compellendo, & vim faciendo, ut amici pravi, & focii iniqui faciunt; itaut de ipsis pluries dici possit; Quae perfecisti, idest bona opera, destruxerunt. *Psal.* 10. 3.

- 8 Igitur concludere: omnino esse cavendum à pravis amicitiiis, & fugiendum à malorum conversatione, quamvis bene agere jactitarent; nam Ecclesia Sacri Epiphaniae diei *Invitatorium* in officio & Plalmum *Venite* omittit, ad docendum Magos, ne Herodis societatem sumant in pueri Divino quaerendo. Magistri in *Hierolexic. Verb. Invitatorium*. Juvenem malis Sociis adhaerentem Custos Angelus alapa percussit. *Menoch. Stuor. Cent. 2. cap. 13. & Cent. 6. ad pag. 362.* Quod de S. Franciscæ Romana refert etiam Paulus Segneri in *Panegy. Angeli Custod. pag. 614.* Et cineres SS. Martyrum admixtos cum impiorum, jussu Daciani Syracusani, miraculose segregatos testatur Ribadencira in *Vita Extravag. S. Engratia* 16. Aprilis. Hinc semper esse memoriae tenendum: Qui tetigerit picem, inquinabitur ab ea; & qui communicaverit superbo, induet superbiam. *Eccl. 13. 1.* Sicur Speculum nitidum maculatur flatu, & planeta bonus mala influit, si conjungatur cum maligno; ita conscientia pura pervertitur conversatione malorum. Hac de causa populo Dei veritum fuerat, ita: Cave, ne unquam cum habitatoribus (scilicet Amorrhæis, & Chananæis) terra illius jungas amicitias, quæ sunt tibi in ruinam; ut late profectur P. Didacus Stella *part. 2. cap. 71.* P. Paulus Segneri in *Christian. Instruct. part. 1. ragion. 21. & par. 3. Rag. 33. num. 4. & 5. S. Franciscus Salesius part. 3. cap. 20. 21. & 22. Ad Philot. Episcop. Bituntinus Cont. 2. de duab. dilectionib. Paulettus in Conc. Dom. 4. post Epiphaniæ & Veratus super versibus Catonis cum bonis ambula.*

DECISIO CXL.

ARGUMENTUM.

Eleganti, sed docto stylo declaratur. 1. Quid sit Ira? 2. Quotuplex? 3. Quæ ejus filia; 4. Quot species iratorum hominum? 5. Quæ mala nascantur ex ira? 6. Quibus remediis ira curetur?

SUMMARIUM.

1. Ira quid sit?
2. Ira duplex, Virtuosa, & Vitiosa.
3. Vitiosa quot modis contingat?
4. Iracundus similis cani latranti.
5. Ira filia sex. Et quæ?
6. Iracundorum genera tria.
7. Ira similis torrenti, qui facit mala quatuor.
8. Ira curatur remediis decem.
9. Thomas Morus quomodo reprimebat iram?
10. Mala pœna cur permittantur nobis à Deo?

- 1 AD Primum dixere: Quod Ira sit accensio sanguinis circa cor, propter apprehensionem contemptus, cum appetitu vindictæ. *Arist. 1. de Anima cap. 2. & ibi Maurus tom. 4. n. 14. pag. 214.* Alii: Quod sit immoderata cupiditas puniendi, & ulciscendi eum, à quo sumus injuria lassi. Ex *Cicer. lib. 2. Rhet. cap. 2. & ex Azotio tom. 1. lib. 3. cap. 17. de Ira quæst. 1. pag. 164.*

Ad Secundum. Quod ira sit duplex. Virtuosa

sa, quando irascimur contra vitia, contra demones, contra peccata, contra malas nostras inclinationes, ad eas cohibendas, juxta illud: *irascimini, & nolite peccare. Psal. 4. 5. & Eccl. 7. 4. Melior est ira risu, quia per tristitiam vulnus corrigitur animus delinquentis. Arist. lib. 3. Ethic. cap. 8. num. 6.* Et hæc facit hominem fortem Maurus in *Comment. ibi tom. 2. pag. 78. Card. Tolet. lib. 8. cap. 57. num. 1.* Carol. de Matta de *Canonizatione Sanctor. part. 2. cap. 10. num. 27.* Et *Vitiosa*, quæ accidit quinque modis. 1. Irascendo, quibus non oportet, ut de equo, de saxo, de filo, de calamo, de aleis. 2. Ex causis, ex quibus non oportet: ut de fractura vitri, ex effusione ampullæ. 3. Magis, quam oportet, ut exclamando, vel percutiendo filios. 4. Citius, quam oportet, non expectando plenam informationem. Et 5. Longiori tempore, quam oportet, retinendo iracundiam, juxta illud *Eccl. 7. 10. Ira in sinu stulti requiescit. Arist. lib. 4. Ethic. cap. 5. Maurus ibid. num. 7. 8. pag. 169. Et Ethic. lib. 7. cap. 6. ubi iracundum facit tumilem cani latranti, & nescienti contra quem, & utraquam oporteat: quod explicat etiam Paulus Segneri in *Christian. Instruct. part. 1. rag. 21. num. 4. & seqq.**

Ad Tertium pariter dixere; sex esse filias Iræ. Indignationem in corde. Tumorem mentis, cogitando modum vindictæ. Clamorem, inordinate, & confulse loquendo. Contumeliam, proferendo verba injuriosa. Maledictionem vel in Deum per blasphemias, vel in proximum per imprecationes. Et Rixam percutiendo, vulnerando, belligerando. S. Thomas 1. 2. quæst. 46. art. 6. & 2. 2. quæst. 158. art. 7. Reginald. in *praxi lib. 21. num. 126.*

Ad Quartum: tres esse species iratorum hominum. Nam alii vocantur *Acuti*, seu veloces ad iram, quam tamen cito deponunt. Alii *Amaruli*, qui iram diu retinent. Tertii *Inferi*, qui absque vindicta non placantur. *Arist. d. lib. 4. Ethic. cap. 5. & ibi Maurus in Comment. num. 7. 8. 9 & 10. S. Gregorius lib. 5. Moral. cap. 3. Reginaldus d. lib. 21. num. 124.*

Ad Quintum scribere, Iram ea mala facere; quæ causantur à Torrentibus, scriptum est enim: Spiritus ejus velut Torrens inundans usque ad medium collis, ad perdendas gentes in nihilum. Torrens quatuor mala facit. Destruit vias: corrodit campos: submergit vicina loca: & omnia sibi obviantia diluit. Sic Primò, Ira destruit vias rationis, nam Ira viri *Justitiam Dei non operatur. Jac. 1. 20.* siquidem dum perturbata mens judicium suæ rationis exasperat, omne, quod furor suggerit, rectum putat. S. Greg. *di. lib. 5. Moral. cap. 3.* Secundò, corrodit vires corporis, quia Zelus, & iracundia minuit dies; *Eccl. 30. 26.* Tertio consumit facultates, & bona. Qui seminat iniquitatem, metet mala: & Virga ira sua consummabitur. *Prov. 22. 8.* Et Quarto, offendit propinquos, & amicos. Ira non habet misericordiam, nec erumpens furor: & impetum concitati spiritus ferre qui poterit? *Prov. 27. 4.*

Ad Ultimum indixere sequentia remedia decem. Videlicet, Primum: Noni sibi rationem dare, sed propriis demeritis offensam tribuere; nam ut inquit S. Augustinus *lib. de Vera Innoc. cap. 3.* Nulla irascenti sua Ira videtur injusta. Secundum: tardum esse ad irascendum, dicebat enim Seneca *lib. 2. de Ira cap. 26. Magnum Ira remedium, Morde*

Et Regius Pfalter Psal. 75. 5. *Turbatus sum, & non sum loquutus.* Et Apostolus Jac. 1. 10. *Sit autem omnis homo tardus ad iram.* Tertium: ubi insurrexerit ira, & indignatio, eam statim reprimere, & deponere, juxta monitum Apostoli Pauli ad Ephes. 4. 26. *Sol non occidat super iracundiam vestram.* Quartum: servare animum dispositum, & preparatum ad recipienda contraria; ne inopinatio, & ex improviso dicantur evenire, prout patientissimus Job faciebat. Job. 3. 25. *Timor, quem timebam, evenit mihi, & quod verebar, accidit.* Quintum: scire & pro certo habere, quod in hoc mundo plurima sint habenda mala, & ideo in die bonorum ne immemor sis malorum. Eccl. 11. 27. Sextum: recordari proprios defectus, & ita compati, & sufferre alios, prout delectat nos ipsos tolerari, quod docebat Apostolus ad Coloss. 3. 12. *Induite vos, sicut electi Dei, sancti, & dilecti, viscera misericordiae, benignitatem, humilitatem, modestiam, patientiam, supportantes invicem, & donantes.* Septimum: discernere, & velle semper, ut aiebat idem Apostolus, *Non vinci a malo, sed vincere in bono malum, ad Rom. 12. 21.* Et benefacere etiam offensoribus, pacem servando etiam cum rixosis, & malevolis, ad exemplum David, profitentis, Psal. 119. 7. *Cum his, qui oderunt pacem, eram Pacificus.* Octavum: obsequi, & obedire illi Dominico praecepto: Matth. 5. 44. *Ego autem dico vobis, diligite inimicos vestros, benefacite his, qui oderunt vos.* Nonum: imitari Heroem Virum Thomam Morum, qui ad reprimendam iram sic ratiocinabatur, (ut habetur in addit. ad Summ. Toleti lib. 8. cap. 58.) *Bonus est, vel malus, cui irasci vis? Si bonus: immerito vis ei irasci, quem amat Deus. Si malus? Veltalis erit in aeternitate, vel bonus fiet? Si semper malus erit: satis replebitur miseris in aeternorum malorum abyssis: unde potius misereri, quam irasci debes. Si in aeternitate bonus futurus est, iniquum est ei irasci, qui Deo gratus, & tibi aeterna amicitia nodo amicus futurus est.* Decimum, & Ultimum: scire, & credere, quod omnia poenalia, afflictiones, contradictiones, calumniae, infirmitates, & cujuscunque generis flagella, & mala (culpae exceptis) permittantur a Deo in bonum animarum nostrarum; testante Scriptura Amos 3. 6. *Si erit malum in Civitate, quod Dominus non fecerit? Cur igitur irascendum, dolendum, maledicendum de his, quae ab Altissimo, Sanctissima sua Providentia permittuntur? Imitandus Job. 1. 21. Dominus dedit, Dominus abstulit. Imitandus David Psal. 38. 10. Obmutui, & non aperui os meum, quoniam tu fecisti. Imitandus Ezechias Isa. 38. 15. Quid dicam, aut quid respondebit mihi, cum ipse fecerit? Imitandus Redemptor Noster, ex cujus ore Divino illud prodiiit: Calicem, quem dedit mihi Pater, non bibam illum? Joan. 18. 31.*

Plurima alia, & quidem eruditissima fuerunt allegata pro remediis irae a studiosis nostris, quae brevitatis causa omittuntur: & poterunt reperiri in Homil. S. Basilii in S. Greg. lib. 5. Mor. cap. 31. apud D. Chrysost. Hom. 29. 30. 31. ad populum Antioch. in Marchantio Tuba Sacerdot. tract. 6. lect. 1. in Fornario post Tolet. lib. 1. tract. 3. cap. 14. in Reginaldo lib. 7. a num. 70. & seqq. & lib. 21. a num. 121. in Christiano Instructo Pauli Segner. part. 1. Rag. 21. per totum; ultra tractatus PP. Granatae, & Rodriguezii, & Philothae S. Francisci Salehi par. 3. cap. 8. de Ira, Doct. Clericali Tom. II. Lib. IX.

DECISIO CXLI.

ARGUMENTUM.

Tractat praefens Decisio. Quid sit Gula? Quot, & quibus modis contingat peccare per Gulam? Quot effectus, seu Filiae ejus? Quot mala producat? Quibus remediis obviandum iisdem?

SUMMARIUM.

1. Gula quid sit?
2. Quotuplex?
3. Gula peccatum committitur quinque modis.
4. Gula in peccato an dentur species diversae?
5. Comedere ante meridiem in die Jejunii an sit peccatum?
6. Comedens pluries in quacunque die an peccet?
7. Comedere ante Missam diebus festis an sit peccatum?
8. Comedens lautos cibos quando peccet?
9. Comedens nimis an peccatum committat?
10. Epulones edentes, & evomentes rei sunt mortalis culpa.
11. Comedens cum voracitate an peccet?
12. Studiis nimis in cibis condendis quando sit peccatum?
13. Comedere, & bibere usque ad satietatem ob solam voluptatem non esse peccatum, Propositio damnata.
14. Epicurei ultimum finem ponebant in delectatione gulae.
15. Circumstantiae exprimendae in confessione circa peccatum gulae.
16. Effectus perniciosi gulae quinque.
17. Gula producit quatuor damna.
18. Gula tribus remediis curanda.
19. Vincentii Caraffa Generalis Soc. Jesu dictum circa gulam.
20. Comedens cum Temperantia semper comedit cum gustu.

Quid sit Gula? Omnes dixerunt: esse inordinatum appetitum cibi, vel potus, quatenus delectationem adfert. Ita ex S. Thom. 2. 2. quast. 148. art. 1. Card. Tolet. lib. 8. cap. 59. & Georg. Gobat. in suo Quinario Tract. 5. de Vitiis Gulae cap. 23. num. 4. & 5. Et vocatur Comestitio, seu Crapula, dum exercetur gula in edendo, Ebrietas vero, cum in potando.

Quot, & quibus modis contingat peccare per Gulam? Dictum fuit, peccare contingere per Gulam modis quinque, hoc carmine comprehensis. Praeproperè: Laute: Nimis: Ardentè: Studiosè. Et delumuntur ex S. Gregorio lib. 3. Moral. cap. 27. per S. Thom. dist. 2. 2. quast. 148. art. 4. ut notat Gobat. d. tract. 5. cap. 23. a num. 41. & seqq. ubi num. 52. 53. 54. & 55. advertit, alterari Doctores, an supradicti modi constituent species diversas in confessione explicandas, veltantummodo circumstantias aggravantes peccatum Gulae? & cum Azor. part. 1. lib. 4. cap. 18. tenet, esse meras circumstantias, adeo ut sufficiat, si Poenitens dicat, peccavi Gulae peccato; absque eo quod explicet, vel edendo laute, vel nimis, vel alio ex dictis modis.

Praeproperè peccare contingit edendo, quando quis tempore jejunii ante horam consuetam comedit, vel citius, quam ex voto, vel poenitentia deberet. Joan. Sanchius dist. 2. num. 14. Ideo aliis diebus edere summo mane, vel pluries in die, est solum veniale: quamvis ob offensam sanitatis, qui